

Voorstel Gemeenteraad

Datum B&W vergadering:	08-10-2024
Datum Raadsvergadering:	21-11-2024
Afdeling:	SAM
Raadscie:	CIEI
Portefeuillehouder:	Marcel Meurkens
Steller:	Jeroen Hengst

Onderwerp

Strategische visie sociaal domein gemeente Beek 2025-2035

Korte inhoud

In de afgelopen periode is gewerkt aan een strategische visie voor het sociaal domein voor onze gemeente. Deze meerjarige visie is bedoeld om een duidelijke en inspirerende richting te geven aan de langetermijntoewijding van het sociaal domein en te kunnen anticiperen op alle actuele ontwikkelingen die binnen het brede sociaal domein spelen. De visie laat zien welke koers onze gemeente de komende jaren zal volgen om optimaal bij te blijven dragen aan een veerkrachtige en toekomstbestendige gemeenschap én een financieel houdbaar sociaal domein.

Voor de totstandkoming van deze visie is input opgehaald bij enkele maatschappelijke partners, omliggende gemeenten en de Adviesraad Sociaal Domein. De visie wordt concreet vertaald in een periodiek uitvoeringsplan. Het eerste uitvoeringsplan voor de periode 2025-2026 is als bijlage toegevoegd. Belangrijk onderdeel van de eerste uitvoeringsfase is extra inzet door het sociaal werk van MIK & PIW Groep t.b.v. het versterken van de sociale basis in alle kernen van de gemeente. Deze inzet is mogelijk door de middelen die beschikbaar zijn gesteld via het door uw gemeenteraad vastgestelde 'Beeks versnellingsplan'.

Met dit voorstel wordt uw raad verzocht om in te stemmen met de 'strategische visie sociaal domein gemeente Beek 2025-2035' en kennis te nemen van het daarbij behorende uitvoeringsplan voor de periode 2025-2026.

Aanleiding

Sinds de decentralisaties in het sociaal domein in 2015 heeft onze gemeente steeds meer grip en controle gekregen op de uitvoering van de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet. Actuele ontwikkelingen zorgen echter voor de urgentie om mee te veranderen. Denk aan majeure rijksontwikkelingen zoals IZA, GALA, de aanpassing van de Participatiewet (P-wet in balans) en de Hervormingsagenda Jeugd. Daarnaast hebben de decentralisaties in het sociaal domein nog niet helemaal gebracht wat ervan werd gehoopt. Verwachtingen zoals integraal werken en maatwerk zijn nog te weinig waargemaakt. Daarbij nemen hardnekkige maatschappelijke problemen in heel Nederland eerder toe dan af: ongezondheid, bestaansonzekerheid en kansenongelijkheid. Dit leidt tot een toename van het gebruik van voorzieningen waardoor de financiële houdbaarheid onder druk staat en de komende jaren nog meer onder druk zal komen te staan. Ook in onze gemeente zijn de effecten hiervan merkbaar. Om al deze ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden en tegelijkertijd te kunnen investeren in veerkrachtige en toekomstige gemeenschap, is een bijgestelde koers nodig. Sinds de decentralisaties heeft onze gemeente al veel bereikt en we zijn zeker op de goede weg, maar door de genoemde ontwikkelingen wordt een appèl op ons gedaan om een structureel stabiele financiële situatie te bereiken en te behouden en daarmee verder te investeren in gezondheid en welzijn van onze inwoners. Deze bijgestelde koers is vastgelegd in een strategische visie sociaal domein. Deze visie biedt het kader voor deze koers en helpt de komende jaren bij het vaststellen van prioriteiten en het inzetten van middelen.

Overwegingen

In de afgelopen periode is gewerkt aan de totstandkoming van deze visie. Allereerst heeft een externe adviseur een eerste verkenning gedaan en op basis van dit advies is door afdeling Samenleving de visie verder uitgewerkt waarbij input is opgehaald bij samenwerkingspartners, omliggende gemeenten en de adviesraad sociaal domein. Ook is er goed gekeken naar actuele landelijke ontwikkelingen en belangrijke landelijke rapporten, zoals van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving. Om alle uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, moeten we ons binnen het sociaal domein meer richten op de drie majeure opgaven:

- Het vergroten van bestaanszekerheid
- Het versterken van gezond samenleven
- Het vergroten van kansengelijkheid

Een sterke sociale basis, in alle kernen van onze gemeente, is het fundament om te kunnen investeren in deze drie majeure opgaven. Bovendien is het nodig om steeds meer te focussen op preventie, zodat problemen vroegtijdig worden aangepakt en erger wordt voorkomen.

Deze aanpak vraagt om een gezamenlijke inspanning waarbij alle partners betrokken worden. Door krachten te bundelen, bouwen we aan een hechte, gezonde en veerkrachtige gemeenschap.

De visie is als volgt:

‘Iedereen doet mee in de Beekse samenleving. We richten ons daarbij op het bieden van bestaanszekerheid, het vergroten van kansengelijkheid en het bevorderen van gezond (samen)leven. Een sterke sociale basis is hierbij het vertrekpunt. Dit bereiken we door intensief samen te werken, steeds meer gericht op preventie, met onze inwoners en samenwerkingspartners.’

Deze visie is vervolgens per opgave uitgewerkt in meer concrete doelstellingen. De doelstellingen worden in de uitvoeringsplannen vertaald in concrete acties. Daarnaast zijn in de strategische visie leidende principes geformuleerd. Deze principes geven richting aan zowel het beleid en uitvoering als aan de samenwerking met partners en inwoners. De leidende principes dienen als leidraad en helpen om de juiste keuzes te maken. De volgende leidende principes zijn van toepassing:

1. Handelen vanuit de Beekse visie en kernwaarden
2. Doen wat telt: focus op impact
3. Voorkomen is beter dan genezen
4. Integraal werken, zowel beleidsmatig als in de uitvoering
5. Horizontale verbinding met externe partners van de start van nieuwe ontwikkelingen
6. Benutten kracht van de lokale samenleving
7. Stevig aanhaken op landelijke en regionale aanpakken en wetgeving

Een strategische visie is alleen effectief als deze goed wordt geïmplementeerd en gecommuniceerd. Dit betekent dat er een uitvoerings- en implementatieplan moet zijn, met specifieke acties, verantwoordelijkheden en tijdlijnen. Omdat de strategische visie is geschreven voor lange termijn (2025-2035), zal periodiek door het college een uitvoeringsplan worden vastgesteld. Het eerste uitvoeringsplan voor de periode 2025-2026 is ter kennisname als bijlage toegevoegd. Belangrijk onderdeel van de eerste uitvoeringsfase is extra inzet door het sociaal werk van MIK & PIW Groep t.b.v. het versterken van de sociale basis in alle kernen van de gemeente. Deze inzet is mogelijk door de middelen die beschikbaar zijn gesteld via het door uw gemeenteraad vastgestelde ‘Beeks versnellingsplan’ (vastgesteld bij de Afwijkingenrapportage 2024). Daarnaast is in de eerste uitvoeringsfase de ontwikkeling van een integrale gemeentelijke toegang van groot belang.

De strategische visie is een koers voor de lange termijn en gaat over de huidige bestuursperiode heen. Deze lange termijn aanpak is nodig om de gewenste veranderingen te realiseren. We moeten nu immers investeren in een volgende gezonde en kansrijke generatie en dat bereiken we alleen hier gezamenlijk met onze partners meerjarig de schouders onder te zetten, te focussen en de juiste keuzes te maken. De visie is tot stand gekomen met input van maatschappelijke partners, omliggende gemeenten en de

adviesraad sociaal domein. Deze partners zullen betrokken blijven bij de uitvoering van de visie. Hiertoe zullen o.a. periodieke verbindingsdagen samen met het omliggend veld worden georganiseerd om deze concretisering van de visie met hen af te stemmen en bij voorkeur vanuit dezelfde visie te gaan acteren. Ook op bestuurlijk niveau zal dit onder de aandacht worden gebracht, o.a. in de bestuurlijke overleggen binnen de Westelijke Mijnstreek.

De Adviesraad Sociaal Domein is in het voortraject op meerdere momenten meegenomen in de totstandkoming van de visie. Zij hebben in een schriftelijk reactie laten weten dat de adviesraad de totstandkoming van de strategische visie een goede en belangrijke zaak voor onze gemeente vindt omdat de gemeente voor een groot aantal uitdagingen staat. De adviesraad wordt graag betrokken bij de verdere voortgang.

Tijdens de vergadering van de commissie Inwonerszaken van dinsdag 16 april is een presentatie verzorgd over de nieuwe strategische visie, waarbij uitleg en toelichting is gegeven op de totstandkoming van de visie. Daarbij is nadrukkelijk aan de orde gekomen dat de commissie gevraagd is om haar mening te geven over deze visie, om eventuele op- en aanmerkingen nog te kunnen meenemen in de eindversie die nu voorligt. Tijdens deze vergadering is met instemming gereageerd op deze visie, als ook voor het initiatief om de commissie vooraf te informeren en te raadplegen.

Financiële overwegingen

Voor de strategische visie wordt uitgegaan van de hefboomwerking van het sociaal domein: investeren in het sociaal domein werkt als een hefboom en ontketent op termijn maatschappelijke besparingen, zoals minder specifieke hulp en ondersteuning en het meer gebruik kunnen maken van collectieve voorzieningen. Voor de extra investeringen voortkomend uit deze strategische visie zijn financiële middelen nodig. Voor de eerste fase (2024/2025) van het uitvoeringsplan wordt het budget vanuit het 'Beeks versnellingsplan' ter hoogte van €200.000,- ingezet, aangevuld met enkele GALA-budgetten in 2024 en 2025 (zie ter info het financiële overzicht in het uitvoeringsplan).

Voor het realiseren van de doelen, het uitvoeren van alle opgenomen acties die niet in fase 1 kunnen worden opgepakt vanwege de beschikbare financiële middelen, het voortzetten van de in fase 1 geboekte resultaten en het verder uitbouwen van de strategische visie zullen voor 2026 e.v. zowel incidentele als structurele middelen nodig zijn. Hiervoor zal een voorstel in de 'pipeline' 2026 e.v. worden opgenomen.

Tot slot zullen de mogelijkheden worden verkend om middelen bij de Provincie Limburg aan te vragen vanuit het nieuwe sociale beleidskader.

Bijlagen

1. Strategische visie sociaal domein gemeente Beek 2025-2035
2. Uitvoeringsplan strategische visie 2025-2026 (ter kennisname)
3. Plan van sociaal werk MIK & PIW Groep m.b.t. versterken sociale basis 2024-2025 (ter kennisname)

Beslispunten

1. De 'Strategische visie sociaal domein gemeente Beek 2025-2035' vaststellen
2. Kennisnemen van het daarbij behorende uitvoeringsplan 2025-2026

Beek,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BEEK,

Paul de Jonge
Gemeentesecretaris
(wnd.)

Christine van Basten-Boddin
Burgemeester

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Beek;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 08-10-2024;

Besluit:

1. De 'Strategische visie sociaal domein gemeente Beek 2025-2035' vaststellen
2. Kennisnemen van het daarbij behorende uitvoeringsplan 2025-2026

Beek, 21-11-2024
GEMEENTERAAD,

Guliël Erven
Raadsgriffier

Christine van Basten-Boddin
Voorzitter